

In de vergadering van de HRvA van 26 juli 1920 werd het advies van commissie XI^a over het voorstel tot wijziging van de Ziektewet van Aalberse besproken. In het advies werden de vier wijzigingen behandeld die Aalberse voorstelde. De commissie stemde in met het verhogen van de loongrens, het opnemen van losse arbeiders in de verplichte verzekering en het toekennen van een uitkering voor en na de bevalling. Tegen het verruimen van de bewegingsvrijheid van de bijzondere ziekenkassen had de commissie in principe geen bezwaar. Sommige commissieleden vonden het voorstel te ver gaan; zij waren bang dat bij de RvA alleen de losse arbeiders zouden overblijven waardoor de premie bij de RvA hoog zou moeten zijn. Het voorstel om de bijzondere ziekenkas de bevoegdheid te geven om over de toekenning van het ziekgeld te beslissen, bracht het gevaar van partijdige beslissingen met zich mee. Deze beslissing zou aan het overheidsorgaan (i.c. de RvA) moeten worden overgelaten omdat ze dan objectief genomen zou worden en onder de administratieve rechter zou vallen waardoor het gevaar voor 'afwijkende wetstoepassing binnen het zelfde gebied' kon worden afgewend. Voorstanders van de uitbreiding van de rol van de bijzondere ziekenkassen wezen op de grote belangstelling die er 'in breede arbeiderskringen voor het ziekenkassen-weezen bestaat'.¹ Zonder beslissingsrecht was er voor de ziekenkassen de facto geen vrijheid. Aangezien de meerderheid van het bestuur van de kas moest bestaan uit verzekerden, was er geen gevaar voor partijdige beslissingen. Rechtsgelijkheid was bij de beslissingen over de uitvoering van de ziekteverzekering volgens deze commissieleden niet noodzakelijk.

Een ander bezwaar was volgens een lid van de commissie het feit dat de kassen vrijgesteld werden van de verplichting om bij te dragen aan de maatregelen die de RvA zouden nemen ter voorkoming van ziekte of die die de geneeskundige behandeling ten goede zouden komen. Hier werd tegenin gebracht dat de sociale preventie na de invoering van de wet op de ziekenverzorging een taak van de ziekenfondsen zou zijn. In de vergadering van de HRvA zei A.L. Scholtens hierover dat ook de ziekenkassen zich met preventie zouden moeten bezighouden.

Kupers zei in diezelfde vergadering dat de gewijzigde situatie rond de ziekteverzekering aanleiding was ervoor te pleiten dat de werkgevers de gehele premie zouden gaan betalen. Hij was daarnaast geen voorstander van het ingewikkelde systeem van de ziekenkassen.

H.W. Groeneveld^b, hoofd van de afdeling Arbeidersverzekering, was het niet eens met de analyse van Posthuma en Kupers. Volgens hem was de toestand sinds 1913 niet zo sterk

^a 'Niet alle prae-adviezen van de Commissies en adviezen van de Raad werden gepubliceerd', Josephus Jitta, 'Hooge Raad van Arbeid', p. 248. De vergaderdata en de notulen van de vergaderingen van commissie XI heb ik (nog) niet achterhaald. In het archief van Aalberse vond ik een geheim ontwerp advies van de Hooge Raad van Arbeid van juli 1920 waarvan ik aanneem dat het het advies van commissie XI betreft. In de notulen van de HRvA van 26 juli (*Jaarverslag over 1920*) heeft Scholtens het op p. 38 over het 'ontwerp-advies' met een verwijzing waaruit ik opmaak dat het hier om het ontwerp-advies gaat van juli 1920. In de notulen van de HRvA van 9 oktober 1920 (*Jaarverslag over 1920*) staat op p. 43 dat in het tweede ontwerp advies van oktober 1920 de resultaten van de vergaderingen van de HRvA van juli 1920 en van de vergaderingen van commissie XI zijn verwerkt. In het advies van juli 1920 staat dat die commissie besloten heeft de nota van Posthuma niet te bespreken.

^b Groeneveld werd geboren 26 oktober 1877 te Groningen en hij overleed op 25 december 1954. Hij promoveerde in 1901 in de rechtswetenschappen, werkte daarna enige jaren als advocaat. In 1904 kwam hij dienst van de Centrale Werkgevers Risico-Bank, ging in 1907 naar de Rijksverzekeringsbank en in 1911 naar het ministerie van Landbouw, Nijverheid en Handel. Hij was nauw betrokken bij de Invaliditeitswet van Talma. Hij werd in 1920 hoofd van de afdeling Arbeidersverzekering en ging met pensioen op 1 januari 1943. Na 1943 was hij nog actief op het terrein van de sociale verzekering, hij was "de man, die in de stilte van zijn werkkamer deze bewindslieden met zijn doorwrochte

gewijzigd als zij deden voorkomen. Het door Posthuma in zijn brief ingebrachte zou bij de op stapel staande algehele herziening van de sociale zekerheidswetten aan de orde komen.² Deze herziening was door Aalberse aangekondigd in de rede die hij op 28 juni bij de installatie van commissie XI had gehouden.³

De Raad kwam niet tot overeenstemming. Op voorstel van raadslid en katholiek politicus W.H. Nolens werd het rapport van de commissie samen met de brief van Posthuma en de notulen van de vergadering voor nader advies aan commissie XI teruggestuurd.⁴

* Met dank aan Trix van Doorn.

adviezen terzijde stond, was de scherpzinnige, rustige en eenvoudige Mr Groeneveld". Het lag volgens biograaf Van de Ven niet aan hem dat zijn plan tot reorganisatie van de sociale verzekering opgesteld in 1922 geen doorgang had. Hij was, gezien zijn antwoord op het adres van het Koninklijk Nederlandsch Landbouw-Comité eerder in 1920, geen voorstander van risico-overdracht. Volgens de notulen van de vergadering van de HRvA van 9 oktober was hij van mening dat de arbeiders er met het voorstel van Posthuma niet op vooruit zouden gaan. Hij stemde tegen het voorstel om een nader onderzoek te doen en te overwegen of de invoering van de ZW nog wel gewenst was. Een tijdje later zat hij echter wel in de commissie die de Proeve Posthuma-Kupers voorbereidde. Zijn contacten met Centraal Beheer en Posthuma hebben hierbij wellicht een rol gespeeld. Groeneveld was secretaris geweest van de commissie die tussen 1913 en 1917 onderzoek had gedaan naar de rol van de risico-overdracht bij de Ongevallenwet. J.M. Vellinga, *Talma's sociale arbeid*, (Hoorn 1941), p. 143, A.C.M. van de Ven, in: *Sociaal Maandblad Arbeid*, 10 (1955) geciteerd in de INGGids Sociale Zekerheid, NA, Archief Afdeling Arbeidersverzekering, inv.nr. 399 en inv.nr. 622

Noten

¹ Advies over het ontwerp tot wijziging van de ziekwet, juli 1920, KDC, Archief Aalberse, inv.nr. 1137

² E.B.F.F. Wittert van Hoogland, *De parlementaire geschiedenis*, p. 331

³ *Jaarverslag over 1920*, Hooge Raad van Arbeid, p. 24, datum installatie zie KDC archief Aalberse, inv.nr. 1331

⁴ Advies bevindt zich in Archief Nolens, inv.nr. 281